

Normativi in merila za znižanje teže šolskih torbic

Zavod
Republike
Slovenije
za šolstvo

Normativi in merila za znižanje teže šolskih torbic

Priporočila za predlagatelje učbenikov v postopek potrjevanja

Pripravil: Vincenc Filipčič

Izdal: Zavod RS za šolstvo

Zanj: dr. Vinko Logaj

Besedilo ni lektorirano.

Objava na spletni strani: <http://www.zrss.si/pdf/normativi-merila-znizanje-teze-solskih-torbic-2015.pdf>

Prva objava integralnega dokumenta: januar 2007

Normativi in merila za znižanje teže šolskih torbic

Teža (masa) šolske torbice je element organizacije izvedbe pouka v šoli. Na zniževanje teže šolskih torbic je mogoče vplivati z organiziranjem izvedbe pouka v šoli, z ustreznim načrtovanjem priprave in izdelave učbenikov; z načrtovanjem izbora in uporabe učbenikov ter aktivno vlogo staršev pri pripravi vsebine šolske torbice.

Na podlagi 3. člena Pravilnika o potrjevanju učbenikov (Uradni list Republike Slovenije, št. 57, z dne 2. 6. 2006) je Zavod Republike Slovenije za šolstvo pripravil normative in merila (v nadaljevanju normativi) za izdelavo učbenikov v smeri zmanjševanja teže šolskih torbic.

Normativi so namenjeni predvsem avtorjem, založnikom in recenzentom kot napotilo pri načrtovanju tehničnih elementov učbenika, ki neposredno vplivajo na njegovo težo.

Likovno-grafične zahteve

Likovno-grafična oprema je integralni del metodično-didaktičnega oblikovanja učbenika. Ilustracije in grafična oprema sta vsebinsko usklajena z besedilom učbenika. Namenjena sta povečevanju razumljivosti besedila, motiviranosti za pridobivanje novega znanja, razvijanju estetskih vrednot.

Ilustrativno gradivo v učbeniku je v vlogi prikazovanja, pojasnjevanja učnih vsebin, primerno razvojni stopnji učenca in opisano z ustreznim pojasnjevalnim besedilom.

Razmerje med obsegom celotnega besedila in ilustrativnega gradiva mora biti skladno z zahtevami in s posebnostmi predmeta oziroma predmetnega področja ter učnim načrtom.

Tehnični normativi

Obseg učbenika

Obseg učbenika je eden od elementov smiselnega in nazornega predstavljanja vsebin za uspešno pridobivanje različnih vrst znanja ter razvijanja potrebnih sposobnosti.

Obseg učbenika določajo starostna stopnja udeležencev izobraževanja, posebnosti predmeta oziroma predmetnega področja, učni načrt in število ur pouka. Z upoštevanjem navedenih dejavnikov lahko za priporočljivi obseg učbenika veljata dve strani učbenika na šolsko uro. Glede na značilnosti predmetov oziroma področij so mogoča še razmerja 1:1, 3:1.

Format učbenika

Format učbenika je praviloma A4 ali B5 oziroma njuni izpeljanki.

Vrsta in velikost pisave

Uporabljena vrsta in velikost črk v učbeniku je odvisna od starosti učencev. Izbirajo se grafično jasne pisave, razmiki med natisnjenimi znaki omogočajo preglednost in berljivost. Velikosti črk so naslednje

- velikost 12 – 14 pt. (point typographique) za osnovno besedilo v nižjih razredih osnovnošolskega izobraževanja
- velikost 11 – 13 pt. praviloma za osnovno besedilo v višjih razredih osnovnošolskega, gimnazijskega ter strokovnega izobraževanja in
- velikost 9 – 11 pt. praviloma za opise prilog, kart, načrtov, formul, nalog.

Črke in razmiki so lahko večji. Črke ne smejo biti manjše, dodatno zožene, prav tako mora biti razmik med vrsticami v primernem razmerju z velikostjo črk. Lahko so postavljene v navadnem, polkrepkem ali ležečem tisku. Postavitev črk v svetlem tisku ni primerna. Črke so lahko manjše le v rešitvah nalog in spremljajočem besedilu (žive pagine, marginalije, opombe ali note). Z manjšimi črkami lahko zapisujemo tudi ulomke, potence in indekse. Oprelitve, ki veljajo za črke, veljajo tudi za številke v besedilu, tabelah, diagramih in tehničnih ilustracijah.

Papir

Za izdelavo učbenika se uporablja papir proizveden v skladu z normami s področja varovanja okolja.

Za tisk knjižnega bloka učbenikov se uporabljajo mat papirji nižjih gramatur. Uporabljajo se praviloma brezlesni papirji minimalne gramature 70 g/m² oziroma maksimalne 90 g/m². Pri učbenikih za predmete s posebnimi vsebinskimi in metodično-didaktičnimi zahtevami (barvna jasnost slikovnega gradiva) je mogoče uporabiti 90 g/m² premazni papir, izjemoma do 130 g/m². Za ovitek knjižnega bloka se uporabljajo kartoni od 250 g/m² do 300 g/m².

Tisk in vezava

Tisk in vezava naj omogočata doseganje visoke stopnje berljivosti in likovno-grafično preglednost. Vezava učbenika je broširana in šivana. Namenjena je večletni uporabi.

Glede na posebne vsebinske in metodično-didaktične zahteve posameznih predmetov oziroma področij je mogoče uporabiti drugačno vezavo, npr. integralno, poltrdo vezavo.

Viri in literatura:

BRUNSWIC, E. (1995). Planning the development of school textbooks : a series of twelve training modules for educational planners and administrators / IIEP consultants Etienne Brunswic and Jean Valérien. - Paris : Unesco-International Institute for Educational Planning, cop. 1995.

SIMERŠEK, D. (1996). Raziskovalna naloga didaktična gradiva z likovno-grafičnega vidika : (interno gradivo).

FILIPČIČ, V. (1998). Študijsko gradivo Učbenik : (interno gradivo) / Vincenc Filipčič, Mateja Peršak - Ljubljana : Zavod Republike Slovenije za šolstvo, Oddelek za izobraževano tehnologijo, 1998.

Pravilnik o potrjevanju učbenikov (2006). Uradni list Republike Slovenije, št. 57 (2. 6. 2006). Pridobljeno 26. 11. 2015 s <http://www.uradni-list.si/1/objava.jsp?sop=2006-01-2380>

Zavod
Republike
Slovenije
za šolstvo